

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

ВЪРХОВЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ПО
ВЪПРОСИТЕ
НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И
ПОЛИТИКАТА НА СИГУРНОСТ

Брюксел, 21.3.2012 г.
JOIN(2012) 6 final

**СЪВМЕСТНО СЪОБЩЕНИЕ ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**Към изграждане на подновено партньорство за сътрудничество между ЕС и
Тихоокеанския регион**

СЪВМЕСТНО СЪОБЩЕНИЕ ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

Към изграждане на подновено партньорство за сътрудничество между ЕС и Тихоокеанския регион

1. ЕС и ТИХООКЕАНСКИЯТ РЕГИОН

Поради нарастващото геостратегическо значение на Тихоокеанския регион, заедно с общото съзнаване на уязвимостта на тихоокеанските острови към изменението на климата, този регион се превръща в нов приоритет на външната политика както на ЕС, така и на много от неговите стратегически партньори, като САЩ, Япония, Китай, Русия и Индия. Други двустранни партньори и многостранни институции също засилват своето присъствие в региона.

Повечето от държавите — членки на ЕС, разчитат на ЕС да утвърждава външнополитическите интереси в този регион и да действа за тяхното постигане. ЕС води редовен политически диалог на национално и регионално равнище и е влиятелен донор и партньор в Тихоокеанския регион.

ЕС е установил партньорства в региона с 15 независими островни държави¹, 4 отвъдморски страни и територии (ОСТ)², Форума на тихоокеанските острови (PIF), както и с Австралия и Нова Зеландия — ключови членове на Форума и партньори със сходно мислене.

В ролята си на световна сила ЕС се стреми да поднови и засили своите партньорства, като техният обхват надхвърли границите на взаимоотношения, основани на връзката донор — получател. Стратегията на ЕС за Тихоокеанския регион³ от 2006 г. беше първа стъпка в тази посока. В резултат на това политическият диалог между ЕС и Форума на тихоокеанските острови бе поставен на по-високо, министерско равнище.

ЕС следва да засили въздействието на своята политика за развитие в съответствие с Програмата на ЕС за промяна⁴ и да консолидира позицията си на втори по мащаб донор в региона след Австралия⁵. Това ще позволи на ЕС да укрепи политическото измерение

¹ Острови Кук (без право на глас в ООН), Федеративни щати Микронезия, Фиджи, Кирибати, Маршалови острови, Науру, Ниуе (без право на глас в ООН), Палау, Папуа-Нова Гвинея, Самоа, Соломонови острови, Източен Тимор, Тонга, Тувалу, Вануату.

² Френска Полинезия, Нова Каледония, Острови Питкърн и Уолис и Футуна.

³ Заключение относно стратегията на ЕС за Тихоокеанския регион (2743-то заседание на Съвета по общи въпроси — 17.7.2006 г.).

⁴ Съобщение на Комисията: Повишаване на въздействието на политиката на ЕС за развитие: програма за промяна, COM(2011) 637, 13.10.2011 г.

⁵ Вж. документ на Директората за сътрудничество за развитие/Комитета за подпомагане на развитието към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (DCD-DAC) — „[Development Aid at a glance – Statistics by region – Oceania – 2011 edition](#)“ (Преглед на помощта за развитие — статистически данни по регион — Океания — издание от 2011 г.).

на партньорството си, като провежда по-ефективен диалог с тихоокеанските държави, както на двустранно, така и на регионално и многостранно равнище, за да засили своето сътрудничество по въпросите, свързани с правата на човека, демокрацията, доброто управление и устойчивото развитие, както и да отстоява пълното спазване на Устава на ООН и на международното право в световен мащаб.

Като се основава на Споразумението от Котону⁶ и на опита, натрупан при прилагането на Стратегията на ЕС за Тихоокеанския регион, настоящото съвместно съобщение се съсредоточава върху свързаните с развитието аспекти на отношенията на ЕС с региона и предлага набор от мерки за по-ефективно сътрудничество между Тихоокеанския регион и ЕС, като основните цели са следните:

- насърчаване на съгласуваност между развитието, действията, свързани с климата, и други политики на ЕС, като например търговията, околната среда, рибарството, научните изследвания, от една страна, и правата на човека и подкрепата за демокрацията, от друга,
- адаптиране и опростяване на методите за предоставяне на официална помощ за развитие (ОПР) от ЕС, както и засилено финансиране за справяне с последиците от изменението на климата в Тихоокеанския регион, с цел да се увеличат общата добавена стойност, резултатите, въздействието и ефективността,
- стимулиране на успешната регионална интеграция на тихоокеанските ОСТ и засилване на тяхната способност да утвърждават ценностите на ЕС и за превръщането им в катализатори на приобщаващ и устойчив растеж за човешкото развитие в региона,
- определяне, заедно с тихоокеанските държави, на ясна програма от въпроси от общ интерес в рамките на ООН и други международни форуми,
- обединяване на силите с партньори със сходно мислене за работа по ключови въпроси, свързани с правата на човека, и подкрепа за консолидирането на демократичните процеси в целия регион.

Резултатите от съвместната работа в ООН, засиленото политическо сътрудничество и осъществяването на предложенията в областта на политиката, изложени по-долу, следва да бъдат включени в програмния цикъл на ЕС в областта на сътрудничеството за развитие на ЕС с тихоокеанските държави, територии и с региона за периода 2014—2020 г. и да допринесат за процеса за обновяване на стратегията на ЕС за активни взаимоотношения с Тихоокеанския регион.

⁶ Споразумението от Котону, което е в сила до 2020 г., урежда политическите отношения, сътрудничеството за развитие и търговското партньорство между ЕС и 79 държави от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн, т.нар. държави от АКТБ.

2. УНИКАЛНОСТТА НА ТИХООКЕАНСКИЯ РЕГИОН

2.1. Малък мащаб, големи разстояния, многообразие и уязвимост

Тихоокеанските островни държави и територии (ТОДТ) са дом на 10 милиона души, които живеят на земна площ от 552,000 km², оградена с морска изключителна икономическа зона от 30 млн. km² в най-отдалечената от ЕС част на света.

Повечето ТОДТ са малки островни държави (МОД), като 10 от тях са сред 15-те най-малки икономики в света, а три са държави, разположени на коралови острови съвсем малко над морското равнище, с малобройно население, разпръснато на големи разстояния. Техните природни, финансови, институционални и човешки ресурси са ограничени, налице е висока степен на миграция на квалифицираната работна сила, а разходите за предоставяне на услуги и внос на стоки са много високи. Много от икономиките на ТОДТ са силно зависими от приходи от използването на природните ресурси, като например от разрешенията за риболов, продавани на чуждестранни плователни съдове. Публичният сектор е с господстващо положение, но в някои държави управлението остава слабо, частният сектор разполага с ограничен достъп до финансиране и е трудно да се постигнат икономии от мащаба. Изоляцията и ограничените възможности за търговия поставят тези държави в периферията на световната икономика. Значителни предизвикателства пред развитието са зависимостта от помощ и фрагментацията в много от ТОДТ.

Източен Тимор, възстановяващ се от конфликт и едва частично интегриран в институционалната структура на Форума на тихоокеанските острови, понастоящем се подготвя за присъединяване към Асоциацията на страните от Югоизточна Азия (АСЕАН) и е изправен пред структурни препятствия, сходни с тези в голям брой развиващи се страни. В тихоокеанските ОСТ равнището на развитие е близко до средното за ЕС, като те се стремят към по-засилена интеграция в региона.

Заедно Папуа-Нова Гвинея и Фиджи представляват 88,6 % от сухоземната площ, 70 % от брутния вътрешен продукт (БВП) и 74,5 % от населението на ТОДТ. Докато Фиджи, където от 2006 г. насам няма конституционен ред, преминава бавен преход към демокрация, Папуа-Нова Гвинея възнамерява да инвестира в управлението, така че да се възползва пълноценно от значителните природни и човешки ресурси и от изграждащия се стопански сектор, при все че той е предимно чуждестранна собственост.

2.2. Достижения на развитието и въздействие на изменението на климата

Истинското богатство на Тихоокеанския регион са неговото уникално биологично разнообразие и богатите му екосистеми, които предоставят жизненоважни услуги на населението. Особено богати на биологични видове са по-специално източните меланезийски острови, Нова Каледония и Полинезия/Микронезия.

Замърсяването на околната среда обаче, както и свръхексплоатацията, промените в жизнената среда и разпространяването на инвазивни видове нанасят поражения върху океанските ресурси. Тропическите гори са застрашени от обезлесяване и от влошаване на състоянието им.

Честите природни бедствия, които могат да причинят значителни човешки и материални загуби, както и уязвимостта спрямо такива бедствия са обичайни за целия регион.

Различни демографски аспекти оказват допълнителен натиск върху екологичното и социалното равновесие. Необходими са възможности за образование, заетост и добиване на доходи за едно бързо увеличаващо се и младо население. Въпреки че емиграцията на квалифицирана работна сила представлява ключово препятствие пред развитието, паричните преводи от чужбина формират значителна част от икономиките на много тихоокеански държави. Понастоящем в Австралия, Нова Зеландия и други държави пребивават многобройни общности от тихоокеанските острови.

Принципите на демокрацията и правата на човека се спазват в по-голямата си част в региона, като Фиджи остава изключение след преврата през 2006 г. Въпреки това тихоокеанските държави не са ратифицирали голяма част от конвенциите за правата на човека, като са налице високи нива на насилие, основано на пола, и нисък дял на жените на управленски равнища.

Тихоокеанските държави бавно се възстановяват от световната криза, благодарение, наред с другото, на продължаващия силен растеж в Азия. Устойчивостта на частния сектор продължава да бъде слаба. Икономическият растеж през 2010 г. беше средно 0,8 %, като се очаква през 2011 г. да бъде 1,7 % и да остане нисък през 2012 г., с изключение на богатите на ресурси държави (Папуа-Нова Гвинея, Соломоновите острови и Науру) и Вануату. Очакват се нарастване на туризма и засилване на паричните потоци от чужбина. Основният риск за растежа е инфлацията, предизвикана от високите цени на горивата и храните. В Източен Тимор увеличението на бюджетните разходи, финансирани от петролни приходи, доведе до нарастване от 9,5 % на БВП през 2010 г., като прогнозите сочат ускоряване на растежа през 2011 г. и 2012 г. Макроикономическата стабилност обаче ще продължи да бъде проблем за повечето тихоокеански държави, а устойчивостта на равнището на дълга е от особено значение.

Папуа-Нова Гвинея не отбелязва напредък по нито една от целите на хилядолетието за развитие (ЦХР), но останалите тихоокеански държави работят за намаляване на детската смъртност, като резултатите по другите цели са нееднозначни. Резултатите по ЦХР в Източен Тимор са разнородни, като е налице значителен напредък в намаляването на бедността, но здравните показатели са ниски, а здравните стандарти — недостатъчни, като голяма част от населението е изправено пред продоволствена несигурност.

Основно препятствие е достъпът до енергия. Тихоокеанските МОД са силно зависими от вноса на нефтопродукти, които са основен източник на енергия. Нестабилните международни цени, както и разходите за транспорт оказват значителен натиск върху националните бюджети и оперативните разходи за комунални услуги и стопанска дейност, което води до високи цени на храните и електроенергията. Възобновяемите енергийни технологии предлагат алтернативен начин за производство на енергия. Въпреки това промените както в предлагането на енергия (наличност и достъпност), така и в търсенето ѝ (икономическа достъпност), представляват все по-голяма заплаха за енергийната сигурност за населението в Тихоокеанския регион. Това доведе до формулирането през 2009 г. на Рамка за действие за енергийна сигурност в Тихоокеанския регион. Само около 30 % от населението, предимно в градовете, има достъп до електричество, като този дял варира от по-малко от 25 % в някои държави

(Папуа-Нова Гвинея, Соломоновите острови и Вануату) до над 95 % в други (острови Кук, Гуам, Науру, Ниуе, Северни Мариански острови, Тонга, Самоа, Токелау и Тувалу).

От десетилетия насам Тихоокеанският регион е засегнат от изменението на климата, с все по-чести и по-мощни природни бедствия като тропически циклони и наводнения. Покачването на морското равнище, навлизането на солена вода във вътрешните сладководни басейни и ерозията на бреговете водят до намаляване на земята за жилища, застрашават инфраструктурата, нанасят щети на аквакултурите и засягат запасите от прясна вода и селското стопанство. Достъпът до чиста вода и хигиенни условия продължава да бъде важно предизвикателство за повечето ТОДТ, като е причина за сериозни рискове за здравето, особено за здравето на жените, децата и общностите, които живеят на най-отдалечените острови. Покачващите се температури на водата и увеличаването на киселинността на океанските води са допълнително предизвикателство за вече влошеното биологично разнообразие и екосистеми, особено кораловите рифове, което води до допълнителна уязвимост спрямо изменението на климата. В по-големите острови вътрешните зони са засегнати от явления, свързани с изменението на климата, като по-големи суши, свлачища и наводнения. Адаптирането към изменението на климата, включително чрез прилагане на екосистемни подходи, може да допринесе и за по-добро предоставяне на услуги, достъп до възобновяеми енергийни източници, както и готовност при природни бедствия. По този начин то може да бъде ключова движеща сила в развитието на всички тихоокеански държави. Намаляването на риска от бедствия чрез защита на екосистемите използва самата природа като част от решението. Освен това мерките за адаптиране могат да допринесат и за готовността при бедствия, които не са пряко свързани с изменението на климата.

Папуа-Нова Гвинея все още разполага с обширни ресурси от девствени дъждовни гори, но горските площи бързо намаляват поради редица фактори, включително поради сеч, която мнозина считат за незаконна. Папуа-Нова Гвинея може да допринесе за намаляване в световен план на последиците от изменението на климата, като избере устойчиви техники за дърводобив чрез по-добро управление на горите и законодателство за използването на земите.

От изменението на климата води началото си поредица от свързани помежду си последици, включително по отношение на сигурността и равенството между половете. Съветът за сигурност на ООН отбелязва, че загубата на територия поради покачването на морското равнище, особено в малките ниско разположени островни държави, може да доведе до последици във връзка със сигурността⁷. ЕС подчертава, че изменението на климата има важни последици за сигурността, тъй като действа като умножаващ заплахите фактор, изостряйки конфликтите, свързани със земята и цените на храните и енергията, и води до миграционен натиск и опустиняване⁸. От друга страна, тъй като последиците от изменението на климата могат да засегнат жените и мъжете по различен начин, министрите на тихоокеанските държави заявяват необходимостта да се отчитат в по-голяма степен знанията, опитът и приоритетите на жените при

⁷ Открити дебати на Съвета за сигурност на ООН на тема „Maintenance of international peace and security: the impact of climate change“ („Поддържане на международния мир и сигурност: въздействието на изменението на климата“), юли 2011 г. — <http://www.un.org/News/Press/docs/2011/sc10332.doc.htm>

⁸ Заключение на Съвета относно дипломатическата дейност на ЕС в областта на климата (3106-то заседание на Съвета по външни работи — 18.7.2011 г.).

разработването на ефективни стратегии, свързани с изменението на климата. Като признават, че неравнопоставеността на половете и нарушаването на правата на човека възпрепятстват способността на страните за справяне с последиците от изменението на климата, министрите призоваха правителствата в Тихоокеанския регион да изпълнят своите задължения в това отношение⁹.

Въздействието на изменението на климата, което се очаква да се засили, омаловажава достиженията на развитието и справедливия устойчив растеж и затруднява в голяма степен постигането на ЦХР в Тихоокеанския регион. Цели държави могат да станат необитаеми и дори да изчезнат, което ще доведе до миграция и изселване на населението.

2.3. Начините в Тихоокеанския регион за преодоляване на предизвикателствата пред развитието

Обитателите на тихоокеанските отрови се справят със структурни предизвикателства в продължение на векове. С течение на времето държавите са изработили вътрешни решения, а в много случаи ТОДТ са обединявали усилията си на регионално равнище по въпроси като политическото сътрудничество, финансите, развитието, търговията, рибарството, сигурността, правоприлагането, правата на човека, опазването на околната среда, енергетиката, социалните и културните въпроси, транспорта, инфраструктурата, научноизследователската дейност, телекомуникациите и т.н.

ТОДТ са работили и по въпроса за изменението на климата. Така например за адаптиране към покачването на морското равнище те възстановиха мангрови гори, защитиха коралови рифове, изградиха морски диги, язовири и съоръжения за обезсоляване на вода, разработиха нови земеделски култури, положиха усилия за диверсификация на отглежданите земеделски култури, или пък преместиха инфраструктури и презаселиха групи от населението. Някой от държавите включват в своя арсенал от инструменти за адаптиране и въпросите, свързани с миграцията. Налице е забележително регионално сътрудничество. Така например в рамките на инициативата „Micronesia Challenge“ държавите и териториите от Микронезия са поели ангажимент за опазване на 30 % от крайбрежните води и 20 % от горската площ до 2020 г. Освен това съществуват подробни регионални рамки за действия в областта на изменението на климата и за намаляване и управление на риска от бедствия.

В региона действа нарастващ, но все още относително малък брой донори и партньори за развитие. Австралия и Нова Зеландия са членове на Форума на тихоокеанските острови и са най-големите двустранни донори. Азиатската банка за развитие е основният многостранен партньор. Спогодбата за свободно сдружаване със САЩ е добре утвърден инструмент в северната част на Тихоокеанския регион. Тайван, Япония и Корея увеличават своята помощ. Китай играе все по-голяма роля в региона. Нараства ангажираността и на редица други двустранни и многостранни партньори.

Лидерите на тихоокеанските държави договориха Спогодбата Cairns за укрепване на координацията за развитие (2009 г.), с която се цели намаляване на разпокъсаността на помощта от различните донори, улесняване на управлението на помощта и подобряване на ефективността на помощта чрез по-активно използване на системите на държавите,

⁹ Министерска работна среща относно изменението на климата, проведена заедно с Четвъртата среща на министрите от Тихоокеанския регион, посветена на жените (юли 2011 г.).

въвеждане на многогодишни ангажименти за финансиране, обединяване на финансови ресурси, делегиране на предоставянето на помощ и съвместни анализи. Заедно със своите партньори за развитие, секретариатът на Форума на тихоокеанските острови координира пътна карта за укрепването на системите за управление на публичните разходи, държавните поръчки, системите за отчетност и наблюдение на държавите, членуващи във Форума, за да е възможно широко използване на системите на държавите за канализиране на официалната помощ за развитие (ОПР), включително и чрез бюджетна подкрепа, когато критериите за допустимост са изпълнени.

През 2011 г. лидерите на тихоокеанските държави потвърдиха, че изменението на климата е най-голямата заплаха пред региона, и подчертаха необходимостта от финансиране на мерките за адаптиране към него. С цел да се подобри достъпът на държавите до средства за справяне с изменението на климата и управлението на тези средства, министрите на икономиката в рамките на Форума препоръчаха методите за финансиране да се основават на принципите за ефективност на помощта, а изменението на климата да бъде включено в националните бюджети и планове за развитие, така че тогава, когато това е възможно, и по-специално чрез бюджетна подкрепа, да се използват системите на държавите като най-ефективната форма за предоставяне на помощта.

3. ЗАСИЛВАНЕ НА СЪТРУДНИЧЕСТВОТО ЗА РАЗВИТИЕ И ПО ВЪПРОСИТЕ, СВЪРЗАНИ С КЛИМАТА, МЕЖДУ ЕС И ТИХООКЕАНСКИЯ РЕГИОН

Външната дейност на ЕС разполага с широк набор от политики и инструменти, които са много подходящи за Тихоокеанския регион. Като се опира на мрежата от делегации на ЕС и служителите в централните офиси, ЕС следва да се ангажира с единна позиция в региона и да утвърждава по-ефективно ценностите на ЕС и общите за ЕС и Тихоокеанския регион цели и интереси в рамките на многостранни форуми, в международни преговори или при взаимоотношенията си с други страни. Осъществяването на координирани инициативи в целия ЕС, които отговарят на приоритетите на Тихоокеанския регион, биха засили максимално добавената стойност на външните действия на ЕС в региона.

В съобщенията на Комисията относно програмата на ЕС за промяна¹⁰ и бъдещето на бюджетната подкрепа¹¹ се предлага засилена рамка на политиката за по-целенасочено и по-резултатно сътрудничество на ЕС за развитие чрез насърчаване на използването на системите на страните и бюджетната подкрепа, където това е възможно, в съчетание със засилен диалог в областта на политиката, насочен към подобряване на резултатите и добро управление.

Помощта от бюджета на ЕС и от Европейския фонд за развитие, предоставяна на тихоокеанските държави и територии за развитие и за справяне с последиците от

¹⁰ Повишаване на въздействието на политиката на ЕС за развитие: програма за промяна, COM(2011) 637, 13.10.2011 г.

¹¹ Бъдещият подход към бюджетната подкрепа от ЕС за трети държави, COM(2011) 638, 13.10.2011 г.

изменението на климата, нарасна значително, като нейният размер достигна приблизително 785 млн. EUR за периода 2008—2013 г.¹²

Поради структурните препятствия, пред които са изправени, ТОДТ притежават единствени по рода си характеристики сред получателите на помощ за развитие, помощта от ЕС е особено важна за региона, а ЕС е изправен пред редица взаимосвързани предизвикателства:

- да увеличи финансовите ангажименти в региона чрез увеличаване и допълване на настоящите нива на ОПР с достатъчен дял финансиране за справяне с последиците от изменението на климата, заявен в рамките на международните преговори, както и като катализира инвестиционно финансиране от други източници,
- да задълбочи диалога в областта на политиката и адаптира начините за предоставяне на помощта с цел да подкрепя процесите на реформа по-ефективно и с оглед на ограниченията и спецификите на тихоокеанските партньори, така че да улесни подходящото оползотворяване на увеличената финансова помощ,
- да засили координацията и намали разпокъсаността на помощите в Тихоокеанския регион,
- да подобри координацията в рамките на ООН, по-специално във връзка с изменението на климата.
- да гарантира, че не само политиките за развитие, но и други политики допринасят за подновеното партньорство за развитие между ЕС и Тихоокеанския регион, така че икономическият растеж да бъде съпроводен с добро управление, устойчивост и споделени отговорности за общото благо.

3.1. Ангажимент за засилено финансиране

Управляваните от Комисията средства на ЕС са ограничени в сравнение с нуждите в Тихоокеанския регион. Необходими са двустранни финансови ангажименти от страна на държавите — членки на ЕС, с акцент по-специално върху изменението на климата. След съвместна декларация относно изменението на климата¹³ Комисията и секретариатът на Форума предприеха съвместна инициатива¹⁴. Понастоящем, съвместно с партньорите от Тихоокеанския регион и с държавите членки и институциите на ЕС, се подготвя план за действие, насочен към постигане на целите на съвместната инициатива, така че ЕС да координира своите ангажименти по отношение на Тихоокеанския регион и да обедини ОПР и допълнителните средства за борба с изменението на климата, в това число като стимулира инвестиционно финансиране.

Освен принос към свързаните с изменението на климата действия и институционално развитие, географските и тематичните програми на ЕС могат също така да дадат възможност на ТОДТ за достъп до допълнителни източници на финансиране във връзка

¹² Приблизително 730 млн. EUR от 10-ия ЕФР (от които 70 млн. EUR за OCT) и около 56 млн. EUR от бюджета на ЕС.

¹³ <http://www.gcca.eu/usr//Joint-Declaration-PIFS-EU-2008.pdf>

¹⁴ <http://www.gcca.eu/usr//Protocole-d-entente-Signe-a-Strasbourg.pdf>

с изменението на климата (например Зеления фонд за климата, стопанския сектор, пазара на въглерод и т.н.).

Диалогът по политиките и за планиране на действията ще продължи да бъде основният инструмент за определяне на приоритетите за сътрудничество. Като координира действията си с другите донори, ЕС следва да продължи да подкрепя усилията на ТОДТ за усъвършенстване на националните планове за развитие и секторни политики, за да се работи за развитие, насочвано от резултатите, и стратегии за адаптиране към изменението на климата и смекчаване на последиците от него, като същевременно се гарантират добро управление на засилената помощ и устойчиви практики.

3.2. Методи за предоставяне на помощта, съобразени с особеностите на Тихоокеанския регион

В Програмата на ЕС за промяна се предлага сътрудничеството на ЕС да бъде съсредоточено в по-голяма степен върху най-много три сектора, така че да се постигнат максимални резултати и въздействие. Когато става въпрос за големи островни държави, съсредоточаването върху два или три сектора може да бъде оправдано, но в случая на по-малки острови фокусът следва да бъде ограничен до един сектор.

Структурните ограничения, пред които са изправени ТОДТ, изискват адаптиране на методите за предоставяне на помощта, като се ограничи използването на проектни подходи, които натоварват прекомерно малобройните администрации.

По-подходящи за постигането на устойчиви резултати са секторните програми и бюджетната подкрепа, тъй като те съответстват по-точно на националните планове за развитие и секторните стратегии и допринасят, чрез политически диалог и редовни оценки на постигнатото, за по-добро предоставяне на услуги и по-добри институционални и нормативни резултати и резултати в областта на политиката. Определянето на солидни национални планове за развитие и секторни стратегии, укрепването на управлението на публичните финанси и спазването на стабилна макроикономическа рамка спомогнаха за предоставянето на бюджетна подкрепа в Нова Каледония, Питкерн, Самоа, Соломоновите острови, Тонга, Тувалу и Вануату.

Регионалното сътрудничество в Тихоокеанския регион, финансирано от ЕС, се подкрепя от добре функциониращи регионални организации, които се ползват с политическата подкрепа на членуващите в тях държави и разполагат с добри финансови и технически механизми. ЕС, както и други донори, съгласува своята помощ посредством споразумения за принос със стратегическата работна програма на тези организации и с техните ефективни системи за наблюдение, ориентирани към резултатите.

Помощта от ЕС ще продължи да се предоставя чрез проекти, когато не са изпълнени условията за използване на други методи, и да подкрепя инициативи, осъществявани от гражданското общество и стопански сдружения, както и отделни инфраструктурни проекти и др.

3.3. Изграждане на капацитет и ефективност

Много от администрациите в Тихоокеанския регион са изправени пред структурни ограничения, свързани с капацитета, при усъвършенстването на секторните политики и системите за управление на публичните финанси или при интегрирането на

изменението на климата в стратегиите за развитие. Регионалните организации трябва да играят ключова роля при преодоляването на тези предизвикателства. ЕС следва да продължи да подкрепя регионалните организации, като подпомага техните членове по отношение на изработването на политики, планирането и постигането на резултати, както и по отношение на управлението и осъществяването на помощта, по-специално в области като адаптирането към изменението на климата и смекчаването на последиците от него. Следва да се окуражават и партньорства между ЕС и Тихоокеанския регион за трансфер на специфични експертни познания и за улесняване на институционалното развитие.

3.4. Подобрена координация в рамките на ЕС и с други партньори

Поради ограниченото присъствие на държавите — членки на ЕС, в Тихоокеанския регион е по-лесно да се проучат възможностите за съвместно планиране на действията на ЕС и за обединяване на средствата за развитие и за действия, свързани с климата. По отношение на съгласуването с партньорите извън ЕС беше установено цялостно и все по-активно координиране с Австралия и Нова Зеландия, което включва разделение на труда и двупосочно делегирано сътрудничество. Това сътрудничество способства за оптимално възползване от сравнителните предимства и установява модел, към който могат да се присъединят и други партньори извън ЕС. Австралия е първият неевропейски донор, с който ЕС е договорил споразумение за механизми за делегирано сътрудничество при предоставянето на помощ, което дава възможност на Австралийската агенция за международно развитие (AusAID) и на Комисията да се възползват от експертните познания на другия партньор и да постигат значителни резултати в предоставянето на помощ.

3.5. Подобрена координация в рамките на ООН по отношение на изменението на климата

Сътрудничеството между Тихоокеанския регион и ЕС по въпросите на изменението на климата, което е все по-активно след съвместната декларация (2008 г.) и съвместната инициатива (2010 г.), доведе до възприемането на общ подход в Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата (РКООНИК) към тихоокеанските островни държави, Асоциацията на малките островни държави (AOSIS) и малките островни развиващи се държави. Тихоокеанските острови и ЕС следва да продължат да отстояват общи позиции, посредством регионалните организации, относно адаптирането към изменението на климата и смекчаването на последиците от него.

По време на преговорите по РКООНИК в Дърбан най-слабо развитите страни, AOSIS и ЕС бяха обединени в желанието си за постигане на амбициозен резултат, като този техен стремеж намери израз в обща декларация. ЕС следва да продължи да укрепва това съюзяване с най-слабо развитите страни и с AOSIS, за да засили натиска върху други партньори в преговорите да се ангажират в по-голяма степен с усилията за смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптиране към това изменение.

4. НАСЪРЧАВАНЕ НА ПО-СЪГЛАСУВАНА КОМБИНАЦИЯ ОТ ПОЛИТИКИ НА ЕС В ТИХООКЕАНСКИЯ РЕГИОН

Като се основава на Споразумението от Котону и на опита от прилагането на стратегията на ЕС за Тихоокеанския регион, ЕС работи за определянето на по-

интегрирана външна политика и инструментариум за региона, както и на последователен дневен ред на политиките по отношение на Тихоокеанския регион, с оглед на програмния цикъл за периода 2014—2020 г.

За допълнителната съгласуваност на политиките на ЕС в региона може съществено да допринесе и сътрудничеството в областта на търговията и рибарството, както и в областта на научните изследвания и образованието.

- Сътрудничеството между ЕС и Тихоокеанския регион в областта на търговията е значително. Въз основа на Временното споразумение за партньорство, сключено с Папуа-Нова Гвинея и Фиджи, както и на предложенията за пазарен достъп, формулирани от други държави, ЕС ще продължи да работи за изготвянето на всеобхватно споразумение за търговия и развитие с всички държави в региона, тъй като лидерите на тихоокеанските държави, участници в процеса на сътрудничество между ЕС и АКТБ, отреждат важно значение на успешното приключване на преговорите за споразумение за икономическо партньорство през 2012 г. Като втора възможност тихоокеанските държави от АКТБ могат да се присъединят към Временното споразумение за партньорство, което изрично допуска тази възможност.
- Сътрудничеството между ЕС и Тихоокеанския регион в областта на рибарството се основава на съществена подкрепа, финансирана по Европейския фонд за развитие, както и на три двустранни споразумения за партньорство в областта на рибарството и на многостранно сътрудничество в тази област в рамките на Комисията за риболова в западната и централната част на Тихия океан. ЕС активизира своите усилия да спомогне за развитието на устойчив сектор на рибарството и за борба с незаконния, недеклариран и нерегулиран риболов. Следва да се засили съвместната работа на ЕС и тихоокеанските партньори за добро управление на рибарството в рамките на Комисията за риболова в западната и централната част на Тихия океан. Може да бъде разгледана възможността за изготвяне на цялостна стратегия за рибарството в Тихоокеанския регион, която да се прилага чрез ефективно използване на инструментите на ЕС (в областта на рибарството, развитието, околната среда и научните изследвания).
- Благодарение на Рамковата програма за научни изследвания ЕС укрепва своя капацитет за научни изследвания по въпроси, свързани с Тихоокеанския регион, подкрепя научни инициативи от региона и засилва сътрудничеството между научни партньори в ЕС и в Тихоокеанския регион.
- Освен това програмата „Еразмус Мундус“ предоставя възможности за сътрудничество в областта на висшето образование.

ЕС включва в по-голяма степен в комбинацията от свои политики в региона и въпросите, свързани с правата на човека, подкрепата за демокрацията и доброто управление.

- ЕС засилва своето сътрудничество с партньорите — съмишленици за подкрепа на ратифицирането и прилагането в целия регион на конвенциите за правата на човека и на Римския статут за Международния наказателен съд. ЕС поставя особен акцент върху работата по въпроси като насилието, основано на пола, и много ниския дял на жените на управленски нива в Тихоокеанския регион.

- ЕС продължава да провежда мисии за наблюдение на избори, когато това е уместно, и обединява усилията си с партньори — съмишленици за разработването на координирана стратегия за възстановяване на демокрацията във Фиджи, както и за подкрепа на процесите на помирение и на инициативите за предотвратяване на конфликти в целия регион.
- ЕС ще продължи да подкрепя ТОДТ за засилване на техните системи за управление, включително по отношение на управлението на околната среда и ресурсите, като наред с други мерки насърчава придържането към Международната инициатива за прозрачност в добивната промишленост.

С цел да се ускори включването на действията за климата в комбинацията от политики, ЕС ще разработи също така цялостна стратегия за дипломация по въпросите на климата в Тихоокеанския регион, така че участниците от ЕС, държавите членки и техните национални дипломатически служби да разглеждат изменението на климата на всички политически нива, да насърчават и подкрепят изпълнението на действията, свързани с климата, както и да разглеждат връзките между изменението на климата и международната сигурност в Тихоокеанския регион.

5. ПРЕПОРЪКИ ЗА ДЕЙСТВИЯ

ЕС е поел ангажимент по отношение на Тихоокеанския регион както от политическа гледна точка, така и в ролята си на влиятелен партньор за развитие. В контекста на все по-ограничени ресурси е наложително да се увеличат ефикасността и ефективността, като се постави акцент върху онези области на действие, където могат да се постигнат голямо въздействие и значителна добавена стойност на ЕС, и като се използват механизми за ефективно предоставяне на помощ.

- (1) Редовният политически диалог между ЕС и ТОДТ, тихоокеанските регионални организации и партньорите — съмишленици следва да насърчи заемането на съвместни позиции, за да се гарантира зачитане на Устава и резолюциите на ООН в световен мащаб, за да се улесни устойчивото и мирно решение на конфликти по света, както и за да се подобри сътрудничеството за развитие и по въпросите на изменението на климата, по-специално в преговорите за РКООНИК.
- (2) До 2012 г. всички тихоокеански държави ще се възползват от допълнително финансиране от ЕС за изменението на климата, а някои от тях — и за инициативата за ЦХР, в допълнение към средствата по ЕФР, заделени за периода 2008—2013 г. При планирането на ЕС в областта на сътрудничеството за развитие за периода 2014—2020 г. ЕСВД и службите на Комисията ще представят на държавите — членки на ЕС, възможности за съвместно планиране в Тихоокеанския регион, както и за общоевропейски механизъм, който позволява комбинирането на средства от ЕС и от двустранни източници с допълнителна подкрепа за адаптиране към изменението на климата и смекчаване на последиците от него.
- (3) Подкрепата на ЕС за смекчаване на последиците от изменението на климата в региона, по-специално в Папуа-Нова Гвинея и Соломоновите острови, следва да насърчава синергия между инициативите, свързани с правоприлагането,

управлението и търговията в областта на горското стопанство (FLEGT) и намаляването на емисиите от обезлесяване и деградация на горите (REDD).

- (4) Помощта от ЕС за ТОДТ следва да се предоставя чрез най-подходящия метод, включително бюджетна подкрепа или комбинация от методи за предоставяне на помощ, оценяван за всеки отделен случай. В предложените от Комисията нови насоки за бюджетната подкрепа на ЕС ще бъдат отчетени нуждите и спецификата на малките островни развиващи се страни и ОСТ.
- (5) ЕС следва да утвърждава принципите за ефективност на помощта в съответствие със заключенията от форума на високо равнище в Бусан и поетите в неговите рамки ангажменти, включително разделението на труда и съвместното планиране, както и използването на делегирано сътрудничество с партньори — съмишленици в Тихоокеанския регион. ЕС следва да се стреми към сътрудничество с други донори на секторно равнище чрез съвместни програми за подпомагане на политиките на държавите партньори, с изработването на съвместни показатели, критерии за плащане, анализи и диалог в областта на политиката с правителствата на държавите партньори.
- (6) Въз основа на насоките на икономическите министри на Форума и в съответствие със Спогодбата Cairns, ЕС и другите партньори следва да се стремят да разработят методология за подобряване на достъпа на тихоокеанските острови до финансиране, свързано с климата, и за по-добро управление на това финансиране, и да осъществят нейната пилотна фаза, така че методологията да може да се приложи за целия регион.
- (7) ЕС трябва да си сътрудничи с други донори в онези сектори, свързани с ЦХР, в които въздействието на изменението на климата е по-изразено, като водоснабдяване и канализация и възобновяема енергия. ЕС следва да насърчава инициативи в тези сектори, които стимулират „зелен растеж“, включително чрез Инфраструктурния инструмент за Тихоокеанския регион.
- (8) За да се избегне прекомерното натоварване на капацитета на партньорите от Тихоокеанския регион, ЕС следва да окуражава провеждането на съвместни мисии с други партньори, координирани с ТОДТ и с регионалните организации.
- (9) ЕС следва да подкрепя усилията на ОСТ от Тихоокеанския регион за сътрудничество с техните съседи, включително по отношение на предизвикателствата, свързани с изменението на климата.
- (10) За да се увеличи максимално ефективността на делегациите на ЕС в Тихоокеанския регион, върховният представител и Комисията ще преценят осъществимостта и въздействието на преразпределянето на отговорностите въз основа на географската близост до тихоокеанските страни партньори.
- (11) ЕС следва да продължи да си взаимодейства с гражданското общество, местните власти, частния сектор и изследователската общност в рамките на сътрудничеството си в региона, като подкрепя свързването в мрежа в регионален мащаб и партньорства между Тихоокеанския регион и ЕС, както и като насърчава обществен интерес и дебати в Европа по въпроси от общ интерес за тихоокеанските островни държави и територии и техните населения.